

Provinciale Staten van Zeeland
T.a.v. de voorzitter

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Thermisch gereinigde grond	56401		

Middelburg, 20 juli 2021

Geachte voorzitter,

In de commissie Ruimte op 1 en 2 juli 2021 zijn verschillende vragen gesteld en toezeggingen gedaan in relatie tot thermisch gereinigde grond in het algemeen en de opslag daarvan bij Ovet BV (locatie Monacoweg 3 Nieuwdorp) in het bijzonder. Met deze brief geven we invulling aan de toezeggingen 66 en 67 en geven wij u ook nadere informatie over de vergunningssituatie bij Ovet en de afvoer van thermisch gereinigde grond vanuit de opslag bij dit bedrijf.

Thermisch gereinigde grond

Thermisch reinigen is een manier organische verontreinigingen (zoals benzine) uit grond en teerhoudend asfalt (afkomstig van wegonderhoud) te verwijderen. Dat gebeurt door het materiaal in een oven te verhitten. Thermisch gereinigde grond is hiervan het eindproduct. Dit materiaal is onder bepaalde voorwaarden bruikbaar als grond, klasse industrie in werken zoals dijken, geluidswallen en wegen.

Vergunningssituatie Ovet

Ovet heeft een vergunning voor de op- en overslag en bewerking van bulkgoederen, waaronder afvalstoffen. De omgevingsvergunning stelt dat afvalstoffen maximaal 1 jaar in opslag mogen liggen bij het bedrijf. Onder bepaalde voorwaarden kan het bedrijf goedkeuring krijgen voor verlenging van deze termijn tot maximaal 3 jaar. Ovet heeft daar om verzocht. De RUD Zeeland heeft dit verzoek getoetst aan de voorwaarden en vervolgens met een goedkeuringsbesluit toestemming gegeven voor de opslag van thermisch gereinigde grond voor de duur van maximaal 3 jaar. Deze termijn geldt vanaf de datum van binnenkomst.

Aan de omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden voor technische, organisatorische en administratieve maatregelen. Er is een vloeistofdichte vloer, er zijn maatregelen getroffen ter voorkoming of beperking van verstuiving en er is sprake van opvang en behandeling van afstromend hemelwater. Daarnaast zijn er afdoende administratieve en organisatorische maatregelen getroffen. Ovet heeft verder de verplichting om periodiek het grondwater te monitoren.

Tenslotte staat in de omgevingsvergunning van Ovet dat van de bulkgoederen in opslag maandelijks een voorraadinventarisatie moet worden vastgesteld en geregistreerd. Op basis daarvan kan ook per maand worden nagegaan of aan de maximale opslagtermijn voor thermisch gereinigde grond wordt voldaan.

Huidige opslag van thermisch gereinigde grond bij Ovet en kwaliteit

Bij Ovet zijn twee depots (360.000 ton en 167.000 ton) van thermisch gereinigde grond aanwezig.

Tussen 2016 en 2018 heeft toepassing van thermisch gereinigde grond in Nederland tot maatschappelijke vragen geleid. Hierdoor is het vertrouwen in het product gedaald en zijn twijfels gerezen over de waarde van het productcertificaat¹. In 2019 heeft ATM daarom verificatie-onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van de thermisch gereinigde grond in een aantal depots op verschillende locaties in Nederland. Daarbij is ook de grond in opslag bij Ovet onderzocht.

De inspectie leefomgeving en transport (ILT) heeft de onderzoeksopzet en het monsternamenplan beoordeeld². ILT kwam tot een positief eindoordeel en heeft geconstateerd dat het verificatie-onderzoek een betrouwbaar beeld schetst van de kwaliteit en de eigenschappen van de thermisch gereinigde grond in opslag.

Er zijn twee depots bij Ovet, waarbij in 1 depot PFAS is vastgesteld in gehalten boven de hergebruikswaarde uit het tijdelijk handelingskader. Dit betekent dat de thermisch gereinigde grond in dit depot uitsluitend mag worden toegepast als dat past binnen vastgesteld gebiedsspecifiek beleid³. Hierdoor is het voor dit depot lastiger – maar niet onmogelijk – om een eindbestemming te vinden.

Bij bemonstering voor het verificatie-onderzoek bleek dat beide depots gedeeltelijk tegen elkaar liggen. In 2020 is daarom een plan van aanpak voor het splitsen van deze depots overlegd aan ILT. Hierbij is aangegeven op welke wijze de depots op een verantwoorde manier kunnen worden ontgraven en gesplitst. Op dit moment heeft DCMR (als omgevingsdienst die toezicht houdt op de toepassing in Rijnmond) aanvullende voorwaarden aan Ovet gesteld voor wat betreft het ontgraven en splitsen van de depots. Daarbij is het uitgangspunt dat er vanaf de top moet worden afgegraven met GPS-locatie. Dat is voor de afvoer in juni ook op deze voorgeschreven wijze uitgevoerd. DCMR en de RUD Zeeland hebben onderling contact over het toezicht hierop.

Wijze van toetsing 3 jaar termijn

In de commissie Ruimte van 1 en 2 juli is al toegelicht op welke wijze wordt getoetst of voldaan wordt aan de maximale termijn van 3 jaar. Hieronder vatten we dit nogmaals voor u samen.

Door de wijze van opslag is het niet mogelijk om de eerst aangevoerde vracht ook als eerste af te voeren: de thermisch gereinigde grond ligt in depot in twee bergen. Dit betekent dat de eerst aangevoerde vracht als laatste zal worden afgevoerd (first in = last out). Op basis van de voorraadadministratie kan wel nauwkeurig worden bepaald hoeveel thermisch gereinigde grond is aangevoerd en afgevoerd in een bepaalde periode. De aanvoer in een maand 3 jaar geleden wordt vergeleken met de afvoer in dezelfde maand nu. Daarbij geldt het uitgangspunt dat dezelfde hoeveelheid moet zijn afgevoerd als er is aangevoerd in die periode. Op die manier wordt getoetst of aan de maximale opslagtermijn wordt voldaan. De RUD Zeeland volgt dit nauwgezet.

Ketentoezicht⁴ op afvoer en toepassing

Er is op dit moment voldoende zicht op de keten. Bekend is waar het materiaal vandaan komt en waar het wordt toegepast. Twee omgevingsdiensten houden toezicht op enerzijds de afvoer bij Ovet (RUD-Zeeland) en anderzijds de toepassing in Rijnmond (DCMR). De RUD en DCMR hebben ook de schepen die betrokken zijn bij het transport van thermisch gereinigde grond in beeld. De omgevingsdiensten zien toe op de kwaliteit en de toepassing en hierover zijn onderling ook contacten.

Wat gebeurt er als er geen toepassing wordt gevonden ?

Wanneer Ovet de thermisch gereinigde grond niet op tijd afvoert, volgt een handhavingstraject. Dit is ook het geval wanneer een geschikte toepassing ontbreekt. Het opleggen van een last onder dwangsom is daarbij het best passende instrument. De RUD-Zeeland is daarop voorbereid en dit is ook in lijn met een vergelijkbare situatie in de provincie Groningen.

¹ Een productcertificaat is een verklaring dat een product voldoet aan bepaalde technische specificaties. Het procescertificaat BRL 9335- 2 is voor TGG van toepassing en het SIKB-protocol 7510 voor reiniging hiervan. ILT ziet hier op toe.

² [Afronding verificatieonderzoek TGG locatie Nieuwdorp | Brief | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)

³ Bij een dergelijk gebiedsspecifiek beleid is door een lokaal bevoegd gezag een hogere lokale maximale waarde dan de achtergrondwaarde voor PFAS vastgesteld, waardoor ook grond met een hogere waarde mag worden toegepast in werken.

⁴ Ketentoezicht is het op elkaar afgestemde toezicht van één of meer toezichthouders op de naleving, de kwaliteit of de veiligheid van een handeling of zaak, dat zich uitstrekt tot alle partijen die achtereenvolgens betrokken zijn bij deze handeling of zaak.

Er is sprake van een behoorlijke voorraad van thermisch gereinigde grond in Nederland. In het project waar nu ook TGG van Ovet wordt toegepast, kan totaal circa 300.000 ton worden verwerkt. Dat is al minder dan wat er nu in opslag is bij Ovet. Dit betekent dat er andere grootschalige toepassingen moeten worden gevonden. In eerste aanleg is dat een verantwoordelijkheid van de eigenaar van de grond, maar ook van het Rijk als wetgever en verantwoordelijke voor het beleid hierin.

Eind oplossingen zoals bijvoorbeeld het storten van deze voorraden op geschikte stortplaatsen zijn duur en vanuit eerder genoemde maatschappelijke overwegingen ook ongewenst. Wij zullen dit aankaarten bij het Rijk.

Aanvullende eisen ?

In de commissie Ruimte heeft u verzocht te onderzoeken of het voor de provincie mogelijk is om aanvullende eisen te stellen voor de opslag en toepassing van thermisch gereinigde grond.

a. Aanvullende eisen bij toepassing

Landelijke wet- en regelgeving, met name het Besluit bodemkwaliteit (bbk) bepaalt dat de toepassing van grond en (secundaire) bouwstoffen niet zondermeer kan worden verboden. Toepassen van vormgegeven bouwmaterialen is vrij, tenzij er sprake is van materialen die alleen onder de IBC-criteria mogen worden toegepast (bijvoorbeeld staalslakken). De provincie kan alleen toepassing van deze materialen in grondwaterbeschermingsgebieden verbieden in de omgevingsverordening. Dat is in Zeeland ook gebeurd, in artikel 3.36 van de omgevingsverordening Zeeland 2018.

Thermisch gereinigde grond valt volgens het bbk onder grond, klasse industrie. Voorafgaand aan toepassing van grond moet een melding worden gedaan op basis van het Besluit bodemkwaliteit. De gemeente is hiervoor bevoegd gezag, tenzij toepassing plaatsvindt binnen een inrichting waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Beoordeling van deze meldingen gebeurt in Zeeland voor gemeenten en de provincie door de RUD Zeeland. Bij de melding moet de melder een milieu-hygiënische verklaring overleggen. Dit kan een productcertificaat zijn of een partijkeuring.

Thermisch gereinigde grond wordt voornamelijk toegepast in 'grootschalige bodemtoepassingen'. Hiervoor gelden nadere eisen ten aanzien van uitloging, minimale hoeveelheid die gebruikt worden en afdekken met een leeflaag van schone grond, zoals vastgelegd in artikel 63 van het Besluit bodemkwaliteit en de Handreiking Besluit bodemkwaliteit. Als hieraan voldaan wordt, hoeft er geen monitoring plaats te vinden. Een dergelijke toepassing is voor onbepaalde tijd.

Omdat het bbk slechts een beperkt aantal parameters heeft om aan te toetsen en dit onvoldoende blijkt te zijn voor thermisch gereinigde grond, is door DCMR en ILT een 'tijdelijke onderzoeksrichtlijn TGG' opgesteld met aanvullend toetsingskader waarin meer stoffen zijn vermeld. Op die manier wordt invulling gegeven aan de zorgplicht ten aanzien van de bodem. Dit aanvullende toetsingskader wordt gebruikt voor zowel nieuwe toepassingen in Zeeland (door de RUD-Zeeland) als voor de partijen thermisch gereinigde grond die bij Ovet vertrekken om toegepast te worden in het project in Rijnmond (door DCMR).

Er gelden in Zeeland dus twee aanvullende eisen bij toepassing van thermisch gereinigde grond:

- Een verbod op toepassing in grondwaterbeschermingsgebieden
- Aanvullend toetsingskader met meer stoffen dan in het bbk is vermeld

b. Aanvullende eisen aan omgevingsvergunningen

Wanneer een bedrijf thermisch gereinigde grond binnen een inrichting wilt opslaan, moet dit geregeld zijn in de omgevingsvergunning. De opslag mag dan maximaal 1 jaar (of 3 jaar als er zicht is op hergebruik) duren. Er kunnen verdergaande eisen worden gesteld dan de best beschikbare technieken in het kader van de zorgplicht. De omstandigheden moeten daarvoor dan wel aanleiding geven anders houdt een dergelijke vergunning geen stand bij toetsing door de Raad van State. Dat betekent dat elk geval individueel moet worden beoordeeld op noodzaak voor aanvullende eisen.

In het geval van Ovet is er geen reden om nadere voorschriften aan de vergunning te verbinden. Er is al sprake van een beheerste opslag op een vloeistofdichte vloer en ook vindt er monitoring van grondwater plaats.

Om invulling te geven aan de zorgplicht is er dus sprake van enige beleidsvrijheid om nadere eisen te stellen. Daar maken we in Zeeland dan ook gebruik van. Anderzijds geldt dat het in het kader van circulaire economie en hergebruik van stoffen juist wenselijk is om bepaalde grondstromen en bouwstoffen te gebruiken. Op die manier wordt ook de inzet van primaire stoffen als schoon zand voorkomen.

Situatie bij Beelen Terneuzen BV

Al eerder informeerden wij u over de toepassing van thermisch gereinigde grond bij Beelen Terneuzen BV. In de periode 2016-2017 is daar 140.000 ton thermisch gereinigde grond toegepast voor ophoging van het terrein tot het niveau van de kade. Inmiddels is daar overheen een vloestofdichte vloer aangelegd.

Verder ligt er circa 320.000 ton als voorbelasting op een terrein naast de inrichting. Dit terrein maakt (nog) geen onderdeel uit van de omgevingsvergunning van Beelen Terneuzen BV die door de provincie is verleend. De gemeente Terneuzen heeft in 2018 een tijdelijke vergunning verleend aan Beelen voor het verleggen van een sloot en voor het voorbelasten van de betreffende kadastrale percelen. Deze vergunning loopt in oktober dit jaar af. Onderzocht wordt nog hoe daarmee verder wordt omgegaan. Hierover is contact tussen de RUD, gemeente en provincie.

Onderzoek van de RUD Zeeland naar de wijze van toepassing, legalisering en kwaliteit van de thermisch gereinigde grond loopt nog. De resultaten van dit onderzoek zullen wij met u delen zodra deze beschikbaar zijn.

Voor ons is er in ieder geval aanleiding om de RUD Zeeland opdracht te verlenen voor het monitoren van het grondwater rond het terrein van Beelen. Hiermee willen we in beeld brengen of de toepassing van thermisch gereinigde grond zorgvuldig is uitgevoerd en of dat dit onverhoopt toch geleid heeft tot verontreiniging van het grondwater ter plaatse.

Tot zover de huidige stand van zaken. Wij houden u op de hoogte van ontwikkelingen in dit dossier.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.